

De
RIVALLEN

KRISTY
CAMBRON

ROMAN

Kristy Cambron

De rivalen

Vertaald door Carianne van Holst

KokBoekencentrum Uitgevers

Vertaling: Carianne van Holst
Ontwerp omslag: DPS
Lay-out binnenwerk: Crius Group

ISBN 978 90 297 3765 4
ISBN 978 90 297 3766 1 (e-book)
ISBN 978 90 297 3767 8 (audiobook)
NUR 302
www.kokboekencentrum.nl

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *The British Booksellers* bij Thomas Nelson, Edinburgh, Schotland.

© 2024 Kristy Cambron

All rights reserved.

© 2025 KokBoekencentrum Uitgevers

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Proloog

17 oktober 1908

Broadgate

Coventry, Engeland

Hoe vaak kon een jongen tijdens zijn leven zeggen dat hij zijn leven in de waagschaal stelde door iets te doen wat nooit in zijn hoofd zou zijn opgekomen... voor een meisje?

Het was de eerste keer voor Amos Darby. Hij bonsde op de deur van een winkelier om de oude man over te halen om na het vallen van de avond open te doen. Maar dat hij nu in de meest excentrieke tweedehandszaak aan het marktplein stond om dameskleding te verkopen uit een hutkoffer? Niet voor te stellen. Hij zou het zelf niet geloofd hebben, ware het niet dat hij aan alle kanten omringd werd door curiosa. Een muur met klokken die niet tegelijk sloegen, hoge stapels boeken, dameshoeden die gevaarlijk dicht op de rand van de toonbank balanceerden en een humeurige raaf die zat te schetteren achter de koperen tralies van zijn kooi. En de oude winkelier die uitgebreid de tijd nam om de spullen die Amos had meegenomen te bekijken.

Het plan om binnen tien minuten de winkel in en uit te zijn, werd zwaar op de proef gesteld.

Had hij maar geweten dat de winkel in en uit zien te komen het makkelijkste onderdeel was. Nu had Amos er bijna spijt van dat hij het kat-en-muisspel gewonnen had bij het onderhandelen over de waardevolle spullen. Tegen de tijd dat hij de houten cellokist en een linnen tas vol boeken die hij had geruild de geplaveide straat door had gesleept, was hij de banketbakker, tabakszaak en groentewinkel gepasseerd en was met protesterende armen helemaal

teruggelopen naar Greyfriars Lane.

Het rijtuig stond te wachten op de plek waar hij het achtergelaten had, in de schaduwen van het steegje, buiten het bereik van de gloed van de straatlantaarns op gas.

Een vlugge blik over zijn schouder – gelukkig was er niemand in de buurt die hen op kon merken in de schemering – en toen tikte Amos op de deur. Charlotte stak haar hoofd om het hoekje van het gordijn. Toen ze de grote, bruine instrumentkoffer zag die tegen zijn zij leunde, lichtte haar gezicht op, alsof hij op magische wijze verschenen was.

De deur vloog met piepende scharnieren open. Charlotte schoof haar reismantel van haar armen om ze beter uit te kunnen steken naar de cello. ‘O, ik kan niet geloven dat het echt gewerkt heeft! Heeft hij alles gekocht?’

‘Alles, inclusief je koffer. Hier.’ Amos liet voorzichtig het hengsel van de draagtas van zijn pijnlijke schouder glijden en zette de last op de bodem van het rijtuig. ‘Je kunt me later bedanken. Help me nu maar om dit ding naar binnen te krijgen en laten we hier weg zien te komen voor ze ons in de gaten krijgen.’

Zijn vriendin – met haar gouden haar en ogen die net zo schitterden als haar aanstekelijke glimlach – leek helemaal van slag, enkel door de aanwezigheid van het instrument. Charlotte zette de koffer schuin, alsof ze hem ter plekke wilde openen. En alhoewel Amos niets liever had gewild, tikten die klokken aan de muur van de winkel nog altijd door.

‘We hebben geen tijd, Charlie.’ Amos noemde haar bij haar koosnaampje dat hij een paar jaar geleden als afkorting van ‘Lady Charlotte Terrington’ geïntroduceerd had. Hij klom naar binnen en ging tegenover haar zitten, sloot de deur, en tikte met zijn laars op de vloer om de koetsier duidelijk te maken dat het tijd was om te gaan. ‘Weet je zeker dat de koetsier dit voor zichzelf zal houden?’

Het rijtuig schoot naar voren en ze gingen op weg naar de buitenwijken van de stad, terug naar het landgoed van haar familie.

‘Uiteraard. Hij zou ons nooit verraden. Ik ben zijn troetelkindje,

al vanaf het moment dat ik geboren werd.’

Vooralsnog was Amos tevredengesteld. Hij knikte en liet zich dieper in het zitkussen zakken. Het zachte fluweel zorgde ervoor dat hij zijn belaste ledematen kon laten rusten. En adem kon halen. En kon proberen om zich niet af te vragen wat er zojuist door zijn hoofd geschoten was terwijl Charlotte de koffer van palissanderhout inspecteerde die ze in haar armen hield...

Was zij een soort troetelkindje van Amos? Of erger nog, was hij slechts een troetelkind van haar?

Hoe kon deze kleine, twaalfjarige erfgename een boerenzoon, die slechts drie jaar ouder was, anders overhalen om haar modieuze jurken in te ruilen, zodat ze de geliefde cello terug kon kopen die haar moeder verkocht had? En zodat hij boeken kon krijgen die hij zich zijn hele leven nooit had kunnen veroorloven? Amos moest de antwoorden schuldig blijven. Het enige wat hij wist, was dat ze op een of andere wonderlijke wijze niet betrappt waren – niet tijdens dit dwaze uitstapje, en ook niet wat betreft hun geheime vriendschap die ze al sinds hun kindertijd onderhielden.

‘Als je moeder erachter komt dat ik je jurken verkocht heb...’

‘Dat zal niet gebeuren. En dat heb jij niet gedaan – ik heb ze verkocht.’

‘En als ze ze morgen in de etalage van de winkel ziet?’

‘Moeder gaat nooit naar Coventry. Bovendien heb ik zoveel jurken dat ze nooit zal merken dat ze weg zijn. Alleen mijn dienstmeisje zou het zien, en zij zal het niet doorvertellen. Vooral niet als ik haar iets extra’s toeschuif als we de volgende keer in Londen gaan winkelen.’

Charlotte maakte een wegwuifgebaar en sloeg haar armen toen weer om de bovenkant van de cellokoffer, die tegen haar schouder leunde. Ze zou hem niet snel meer loslaten.

‘Ik zei het toch? Namen van ontwerpers zoals *Worth* en *Lucile* zijn voldoende om de winkelier ervan te overtuigen dat jij beter wist hoeveel ze waard zijn dan hij. En nu heb ik mijn schat weer in mijn armen. Hoe kan ik je ooit bedanken?’

‘Dat is niet nodig,’ fluisterde Amos, terwijl hij in zichzelf

glimlachte. ‘Het is toch meer aan jou te danken dan aan mij. Ik wist half niet wat ik zei over de cello toen ik de winkelier tegenwierp dat “het een Betts is, maar geen Stradivarius...”’

Charlotte had haar slimheid niet enkel aan haar bevoorrechte opvoeding te danken. Ze had de winkel opgespoord waaraan haar moeder de cello had verkocht, had hun koetsier overgehaald om hen helemaal naar Coventry te brengen om de kostbare cello terug te halen, en gedaan alsof ze hoofdpijn had zodat zij en Amos weg konden glippen terwijl de graaf en de gravin in het landhuis dinergasten ontvingen. Het was een bewonderenswaardig plan, zelfs als hij de rest van de week een stijve nek en zere armspieren zou hebben.

‘Het enige wat ik hoefde te doen, was de bekakte taal uitslaan van jullie soort mensen, en de winkelier hapte toe. Trots overtuigde hem ervan dat het belangrijker was om iets te hebben wat Hanovers winkel verderop in de straat niet heeft, dan om een gebruikte cello en wat oude boeken in bezit te houden.’

‘Ja, de boeken! Die was ik bijna vergeten.’ Ze blikte omlaag naar de buit in de linnen bobbel aan hun voeten. ‘Wat heb je voor ons gehaald?’

‘Alles waar je om vroeg: Jane Austen, Emily Dickinson, de gezusters Brontë, Keats en Kipling, alhoewel je moeder het niet goed zou keuren.’

‘Ze zou het er inderdaad niet mee eens zijn dat een jongedame haar hoofd vult met frivoliteiten uit romans wanneer ze de nobele kunst zou moeten leren van het sluiten van een goed huwelijk. Ze ziet niet in dat Austen mogelijk een handleiding zou kunnen vormen om dat doel te bereiken.’ Charlotte schoof de cello opzij en trok een boek uit de tas. ‘*Dombey and Son.*’

‘Ik heb er ook een paar meegenomen die ik wilde hebben. Ter compensatie van het risico, uiteraard. Als ik op een dag een eigen boekhandel heb –’

‘We zullen sámen een boekhandel hebben.’ Ze trok haar wenkbrauwen op. ‘Weet je nog? Allebei de helft. Dat hebben we afgesproken.’

‘Ja. Als we in de toekomst een boekhandel hebben, doen we er goed aan om de boeken te lezen die we verkopen. Dickens leek een goed begin.’

‘Ik zou Austen hebben aanbevolen.’ Ze probeerde streng te kijken, maar gaf het op en vormde haar lippen tot een glimlach terwijl ze het boek aan Amos gaf. ‘Maar aangezien jij vandaag mijn schat hebt teruggebracht, kan ik niet boos op je zijn. Alhoewel ik niet zal kunnen slapen totdat ik weg kan glippen naar de kas en morgen de hele dag kan spelen.’ Ze zweeg even en vroeg toen op zachtere toon: ‘Kom je ook?’

‘Ik zal er zijn.’

De kas was hun schuilplaats in de buurt van Amos’ boerderij op Holt Manor, in de tuin die grensde aan het familielandgoed van Charlotte. Het zou de perfecte verstoppelplek zijn voor de cello, die volgens haar moeder ongepast was voor een jongedame van stand. En het zou een verstoppelplek zijn voor de boeken die volgens Amos’ pa verspilde moeite waren voor een boerenzoon. Maar wat wisten ouders er nu van? Ze geloofden dat elk kind een bepaalde positie had in de hiërarchie van het leven en dat het zijn plaats moest kennen.

Maar ondanks dit alles hadden Charlotte en Amos het altijd voor elkaar gekregen om zich in elkaars gezelschap een bepaalde mate van vrijheid te veroorloven. Zij speelde naar hartenlust op de cello en hij las hardop hun boeken voor. En terwijl de dagen verstreken, dachten ze er allebei niet aan dat er een eind aan deze tijd zou komen. Ze dachten er ook niet over na hoe eenvoudig het was om tevreden te zijn, en dat zowel een paleis als een nederige boerderij niet konden bepalen wat tevredenheid was.

Amos’ blik gleed onbewust naar de vereelde handen op zijn schoot. Toen hij voelde dat ze naar hem keek, keek hij op en sloeg zijn armen over elkaar om zijn ruwe handpalmen te verbergen. Charlotte staaarde terug, terwijl ze met haar wijsvinger op het ritme van een onhoorbare melodie tegen haar cellokoffer tikte. Haar blik was uitdrukkingloos in plaats van verrukt, zoals enkele ogenblikken geleden.

‘Wat is er aan de hand? Ik dacht dat je nu dolgelukkig zou zijn.’
‘Wil je boer worden?’

Zuchtend strekte hij zijn lange benen uit op de bank, het ene boven op het andere. De knielap was zelfs in de schaduw zichtbaar. ‘We hoeven het hier nu niet over te hebben. Wees gewoon blij met je felbegeerde buit.’

Zijn roodbruine haar kwam al boven de één meter tachtig uit. Amos wist dat hij er ouder uitzag. Dat – in combinatie met het zelfvertrouwen dat sprak uit zijn staalharde blik – had hem een goede onderhandelingspositie bezorgd in de tweedehandswinkel. Maar het permanente randje vuil onder zijn nagels en een opgelapte broek spraken boekdelen. Zelfs in een donker rijtuig. Het had voor de zoon van een pachter geen zin om verder te dromen dan zijn kinderjaren, hoe graag hij dat ook had gewild met de dochter van de graaf, die jurken van Worth en Lucile droeg en in haar vrije tijd onbezonnen plannen smeedde.

‘Nou?’

Het was goed te begrijpen waarom ze het niet opgaf. ‘Goed dan. Nee, ik wil geen boer worden.’

‘Maar toch ben je van plan om de pachtgrond op een dag van je vader over te nemen.’

Hij haalde zijn schouders op. ‘Wie moet het anders doen?’

‘Ik heb bijna elk boek uit de bibliotheek van mijn vader voor je geleend. En je leest meer dan alle privéleraren die ik ooit gehad heb. Je weet waarschijnlijk ook meer. Waarom probeer je op zijn minst niet om een officiële opleiding te volgen?’

‘En van welk inkomen zou ik dat moeten betalen?’ Amos lachte omdat het zo absurd van haar was om te denken dat zoiets mogelijk was voor iemand zoals hij. ‘Met een boer uit Newcastle als vader en een boerendochter als moeder? Voor sommigen van ons is het leven al uitgestippeld voordat we geboren worden. Ik treur er niet om; het is nu eenmaal zo.’

Charlotte boog zich naar voren en zag in haar naïviteit de obstakels niet die vereisten dat Amos dag in, dag uit afmattende uren op het veld door moest brengen. Ze kon zulke dingen niet

begrijpen terwijl ze door de vergulde gangen van een landhuis liep of genoot van een reisje naar Londen om te winkelen, met een eindeloze geldstroom uit de schatkisten van de familie.

Er was een kloof tussen hun werelden. Ze kon de andere kant niet zien.

“Boeken zijn een manier om te ontsnappen die de lezer weglukt van de zware lasten van deze wereld.” Zei je dat ooit niet tegen mij? Ze kunnen je uitdagen, maar ook troosten. Vermaken en onderwijzen. Ze kunnen ons zelfs redden op manieren die we nooit verwacht hadden. Je hebt de woorden *kunst, zuurstof en leven* gebruikt om ze te omschrijven. Iedereen die zo’n waarde kan zien in deze bladzijden, zou ook moeten inzien dat ze hem zouden kunnen helpen om te ontsnappen aan een toekomst waar hij niet naar verlangt. Dat schreef Dickens althans voor zijn hoofdpersonen. Wens je dat ook niet voor jezelf?

‘Heb ik dat allemaal gezegd?’ Alhoewel hij wist dat dat het geval was, vouwde Amos zijn handen ineen achter zijn hoofd en probeerde met zijn onverschillige blik elk woord te weerspreken. ‘Klinkt nogal poëtisch voor iemand zoals ik. Misschien moet ik de boeken van Keats maar eerst lezen.’

‘Ik meen het serieus, Amos.’

‘Ik ook.’ Hij gebruikte dezelfde directe toon als zij. ‘Wat moet ik volgens jou doen, Charlie? Hoe kun je nu ooit begrijpen wat het inhoudt als je toekomst al is uitgestippeld?’

Charlotte fronste licht haar wenkbrauwen, waaruit bleek dat de snerende opmerking doel had getroffen. Toen tilde ze de rand van haar rok op, waarmee ze aangaf dat ze vraagtekens zette bij zijn woorden.

Dat was niet netjes, Amos.

‘Goed dan. Mijn excuses.’ Het laatste wat ze nodig hadden was een discussie over de maatschappelijke positie van een meisje, terwijl ze allebei aan alle kanten ingeperkt werden. ‘Je begrijpt wat ik bedoel. Meer dan ik zou kunnen als ik in jouw schoenen zou staan, vermoed ik. Maar ik heb geen koffers die ik kan verkopen. Het enige wat ik wilde zeggen, was dat we op een dag volwassen

zullen zijn en wellicht gedwongen zullen worden om de dingen te accepteren zoals ze zijn. En daarom zullen we elkaar in de kas ontmoeten. Ik zal mijn boeken lezen. Jij zult op je cello spelen. Dat zullen we doen zolang we kunnen, totdat de realiteit die dromen in duigen doet vallen.'

Ze keerde zich naar het raam en keek hoe het landschap voorbijgleed onder de schaduwen van een inktzwarte lucht en de sterren die verspreid aan het firmament stonden. 'Ik hoop nog steeds dat we altijd zullen blijven dromen.'

'Zelfs als we allebei weten waar onze wegen ons brengen zullen?'

'Waar dan?'

Amos glimlachte. Dat deed hij altijd wanneer hij bij Charlie was – de erfgename die geen idee had van de dingen die hij niet uitsprak. Namelijk dat hun gemeenschappelijke droom datgene was wat hem overeind hield. En diep vanbinnen had hij al besloten dat als er één jongen was die zijn leven meerdere keren in zijn leven in de waagschaal zou stellen voor een meisje, hij dat zou zijn, voor haar.

Ze hoefde het alleen maar te vragen.

'Op dit moment? Naar huis – wat morgen ook brengen zal.'

1

*24 december 1913
Brinklow Road
Coventry, Engeland*

Als het feest al begonnen was... dan waren de rapen gaar.

Het was een kleine troost dat de familie van Charlotte niet besloten had om een kerstviering te houden in het aangrenzende Terrington Hall, anders zou Amos zeker vanaf de weg te zien zijn geweest. Maar nu kwam er niemand voorbij toen hij het lastpaard meevoerde om te voet het veld over te steken, richting het gouden schijnsel van Holt Manor, dat als een wachtpost op de heuvel stond die uitkeek op Brinklow Road.

Te laat komen was uit den boze op de avond dat er op Holt Manor een feest gevierd werd. Maar om halverwege aan te komen – stijf bevroren, met een uniform dat doordrenkt was met modder – was in alle opzichten onaanvaardbaar. Vooral als Amos zijn positie als lakei tijdens feesten in het grote huis wilde behouden. De enige optie was nu om aan de achterkant van het huis door de bediendeningang naar binnen te glippen en, als door een wonder, onopgemerkt te blijven.

Amos keek om zich heen terwijl hij de tuin in sjokte. Het paard stampte achter hem met zijn hoeven. Hij aaide het arme beest, leidde het naar de beschutting van de overkapping bij de provisiekamer, en hield stil om op zijn gebalde vuisten te blazen.

Alles om maar warm te worden, zelfs nu het wolkje in bevroren mist veranderde.

‘Hé! Waar was je?’

Amos draaide zich om toen hij de woorden hoorde die met een

Cockney-accent werden geschreeuwd. Hij zag hoe de sneeuwvlokjes zich opstapelden op de platte pet en het jasje van Tate Fitzgibbons. Hij droeg een krat fruit en groenten uit de proviesskamer in zijn met tweedstof bedekte armen. Citroenen en wortelstengels staken boven de houten latjes uit en werden heen en weer geblazen in de wind terwijl de jonge lakei zijn vracht balanceerde en zijn voet richting de deur bewoog om hem dicht te trappen.

Tate nam hem van top tot teen op, waarna hij Amos ten slotte met samengeknepen ogen aankeek vanwege zijn uiterlijk. 'Wat is er gebeurd?'

'Er was een koe aan het kalven bij mama. Ik dacht dat ik dat wel af kon handelen en op tijd terug kon zijn voor het feest.'

'Zonder succes?'

Amos schudde zijn hoofd. 'Een gebroken as zorgde ervoor dat we van de brug af schoten, het veen in. Ik moest de wagen in de greppel achterlaten en dit arme dier de rest van de weg te voet meenemen. Ik kon hem daar niet achterlaten om te sterven.'

'Och, jongen.' Tate rolde met zijn ogen en keek omhoog. Hij begreep maar al te goed hoe het leven van de arbeidersklasse in elkaar stak, ondanks het feit dat hij als havenarbeider in Londen had gewerkt. 'Ik wist dat die waardeloze kar op een dag je ondergang zou worden.'

'Vandaag niet. Ik heb deze baan nodig.'

De jongere lakei verschoof de vracht in zijn armen en wierp een vluchtige blik op de bedieneningang. 'Ik heb tegen hen gezegd dat je een zilveren dienblad aan het oppoetsen was voor het feest. Ik wist dat je dat gisteren gedaan had, zodat je iets meer tijd zou hebben om hierheen te komen. En nu er een gerucht de ronde doet dat de weledele heer vanavond een of andere grote aankondiging gaat doen, zouden ze het niet eens in de gaten hebben als de keuken zou afbranden, laat staan dat ze doorhebben dat er een late lakei met zijn paard de tuin in wandelt.'

'Gelukkig maar.' Amos bracht het arme, oude paard onder dak en bond hem vast in een stal. Toen griste hij een wortel voor het

dier uit Tates vracht en wreef het paard eens goed over zijn neus omdat hij het allemaal zo goed opnam. ‘Wat voor aankondiging?’

‘Geen idee. Het heeft iets met de rijkelui te maken. Hier.’ Tate verschoof zijn last even om zijn hand in zijn zak te steken en er een sleutelbos uit te halen. ‘Ik heb de sleutel van het zilverkabinet gejat. Pak wat je nodig hebt voor het feest, en maak je dan zo vlug mogelijk weer uit de voeten. En waag het niet om zo in de eetzaal te verschijnen, want dan zullen we morgenochtend allebei bij Daimler in de rij van werkzoekenden staan.’

Amos liet de sleutelbos in zijn zak glijden. ‘Bedankt, kerel. Ik heb een reserve-uniform liggen, dus ik hoop dat dat afdoende is. Maar ik heb geen flauw idee wat ik met de schoenen aan moet.’

‘Schoenen zijn wel het minste waar je je zorgen over hoeft te maken. Kom,’ wierp Tate tegen, en hij leidde Amos richting de gloed van de keukenramen. ‘Ik weet geen plek waar we je heen kunnen brengen zonder dat het personeel je ziet. Het huis is helemaal vol met de feestdagen, en elk leeg hoekje van de bediendenetage wordt in beslag genomen door nieuwsgierige bedienden en kamermeisjes.’

‘Dan zal ik me omkleden in de nis in de bibliotheek beneden.’ Amos trok met één hand de modderige vlinderdas van zijn hals terwijl hij achter Tate aan liep. ‘Donkere vloerkleden en verwaarlozing zouden ervoor moeten zorgen dat niemand erachter komt dat ik daar ben geweest. Ik heb het al eerder gedaan.’

‘En als je betrappt wordt?’

‘In een ongebruikte bibliotheek? Niet waarschijnlijk.’ Amos haalde zijn schouders op alsof het er niet toe deed, maar ze wisten allebei dat dat wel zo was. ‘Maar als dat gebeurt, dan zul jij bevorderd worden tot eerste lakei.’

‘Je weet dat ik dat af zou slaan. Ik maak nog liever rubberen schoenen in een fabriek dan dat ik de rest van mijn leven al die verwaande aristocraten moet bedienen. En zeker niet zonder jouw hulp om het te kunnen volhouden. Schiet nou maar op.’ Tate knikte met zijn hoofd richting de bediendeningang en liep voor hem uit. ‘Ik zal mevrouw Cartwright wel afleiden totdat

je haar keuken binnen komt lopen met een extra dienblad in je hand. Maar schiet op, oké? En hang die sleutel terug aan de haak?

Einde discussie.

Amos hoorde de bibliotheek leeg aan te treffen. Het enige wat er ooit in had gestaan, waren marmeren borstbeelden en de geesten van voormalige landheren die ingelijst aan de muur hingen om getuige te zijn van zijn zogenaamde kleedruimte wanneer hij in de penarie zat. Hij trok zijn natte overhemd uit en stopte het in de schuilplek achter een rij boeken op een hoekplank. Toen schudde hij het schone overhemd open, waarbij het kraakheldere linnen door de lucht zweefde.

‘Ach, pa.’ Amos zuchtte. Stak zijn armen in het overhemd. En knoopte vlug de manchetten dicht. ‘Wat zou u ervan denken dat uw zoon boog als een knipmes voor een stelletje verwaande edelen? Gelukkig bent u er geen getuige van.’

‘O. Het spijt me.’

Amos verstrakte. Slikte moeizaam. Blij dat hij zijn broek nog niet uitgetrokken had, draaide hij zich om richting de zachte stem. Het voelde als een stomp in zijn maag toen hij Lady Charlotte Terrington bij het raam achter de vleugel zag staan, gehuld in een of andere kristalkleurige jurk die beschenen werd door het maanlicht. Ze droeg een diadeem met diamanten dat haar haar naar achteren hield.

Zodra hun ogen elkaar ontmoetten, wendde ze zich van hem af. Haar blik keerde terug naar het schouwspel van de vallende sneeuwvlokken achter het raam. Blijkbaar deed haar gevoel voor fatsoen haar beseffen dat het een ramp zou zijn als iemand een half aangeklede man en een vrouw alleen in dezelfde bibliotheek zou aantreffen. Ondanks het feit dat hun ontmoeting een onschuldig treffen was tussen oude vrienden.

Hij draaide zich om en begon vlug de voorkant van het overhemd van zijn uniform dicht te knopen. ‘Wat doe je hier, Charlie? Zou je niet ergens aan het dansen moeten zijn?’

‘Ik wist niet dat er hier iemand was, anders zou ik niet...’ fluis-terde ze. Toen lachte ze. Ze lachte! Amos wierp een blik over zijn

schouder terwijl hij aan de knopen van het uniform prutste. Hij wilde alleen maar opschieten om haar reputatie te beschermen. En het enige wat zij kon doen, was een gehandschoende hand tegen haar lippen drukken en proberen te verbergen dat ze het erg grappig vond.

Geïrriteerd trok Amos het uniformjasje van de plank en schudde het goed uit om het te laten luchten. ‘Is het grappig?’

‘Nee. Het spijt me. Echt waar. Ik dacht alleen...’ Ze schraapte haar keel en herpakte zich. Ze rechtte haar schouders en begon opnieuw. ‘Ik zat te denken dat de broek dit moment enigszins ongemakkelijk zal maken. Ondanks het feit dat dit een onverwachte reünie is van jeugd vrienden.’

‘Het is niet bepaald een reünie als je me vorige week nog vanaf de overkant van het veld gezien hebt.’ Hij schudde zijn hoofd en hoopte dat ze aan zijn stem zou horen dat hij haast had. ‘En je mag me nu ook niet zien, want anders zit ik diep in de problemen als ik over een paar minuten niet in de eetzaal verschijn.’

‘Dus... zei je nu verwaand?’

‘Ik wist niet dat er hier iemand was. Ik had voorzichtig moeten zijn met mijn woorden.’

‘Maar ongetwijfeld niet met wat je dacht.’ Charlotte draaide zich half om. Gluurde achterom. Toen ze zag dat hij aangekleed was, draaide ze zich verder om en keek hem aan terwijl de schaduwen van de vallende sneeuw over de zijkant van haar gezicht gleden. ‘Is dat hoe je mij ziet?’

‘Je weet dat dat niet zo is. Maar dit is...’ Hij staaarde naar haar, uitgedost in een baljurk voor de grootse kerstviering van de familie Holt. En hij stond op het punt om zijn handschoenen aan te trekken om hen te bedienen. ‘De dingen zijn nu anders. Jij bent vanavond Lady Charlotte. En ik ben de bediende.’

‘Ik herinner me niet dat je titels gebruikte toen we ons verschoelen in de kas. Je wilt toch niet zeggen dat je dat vergeten bent?’

‘Hoe zou ik dat ooit kunnen?’ Hij lachte. Hij had nog steeds goede herinneringen aan hun kinderjaren. ‘Pa gaf me een uitbrander toen hij ontdekte dat ik mijn klusjes liet liggen om tijd

met jou door te brengen. Ik ben er nooit achter gekomen of dat kwam doordat hij om zijn vee gaf, of omdat ik het waagde om de dochter van de graaf bloot te stellen aan boeken die haar duidelijk maakten dat ze zelfstandig kon denken.'

'Ja. En toen mijn gouvernante me met de cello aantrof, dreigde mama dat ze me de rest van mijn leven in een toren zou opsluiten nadat ik de fatsoensregels zo overtreden had. Ondanks het feit dat mijn vader zwichtte en mij de cello liet houden als ik beloofde dat ik nooit meer in het openbaar zou spelen.' Haar glimlach ver- vaagde. En zelfs met de vrolijke feestmuziek op de achtergrond, werd de stemming ernstig. 'Gecondoleerd met je verlies, Amos. Ik vind het zo erg.'

En zo klonk het ook – alsof ze het erg vond.

Iedereen van een bepaalde klasse kende zijn vader. Zolang men zich kon herinneren, was Brendan Darby een vertrouwd gezicht geweest in de Lion's Gate Pub, op de akkers waar hij ploegde voor Lord Holt op het landgoed naast dat van haar, en in het stadje Coventry. Maar het feit dat een arme boer maanden geleden in het graf was gelegd, was geen gespreksstof voor een deftige damessalon. Hoe wist ze ervan?

'Dank je.'

'Wil je je moeder alsjeblieft namens mij condoleren?'

'Dat zal ik doen.'

De mantelklok doorkliefde de lucht tussen hen in. Het melo- dische klokkenspel vulde het vertrek.

Amos keek naar het schijnsel dat afkomstig was van het feest en dat onder de dubbele deuren van de bibliotheek door viel. Het strijkkwartet speelde nog, maar het zou niet lang meer duren voor het eten werd opgediend. Hij zou op moeten schieten als hij op tijd wilde komen.

'O, ja. De tijd.' Charlotte streek met een vingertop langs het gepolijste hout van de achterkant van de bank terwijl ze gehaast richting de deur liep. 'Ik had wat frisse lucht nodig tijdens het feest en kwam hier terecht, op zoek naar een boek dat ik verkeerd had teruggezet. Maar aangezien ik op een heer stuitte die zich...

eh, afzonderde, zal ik je met rust laten.'

Amos verroerde zich niet. Staarde terug. 'Welk boek?'

Charlotte liet haar vingertoppen van de deurknop glijden en draaide zich naar hem om. '*Dombey and Son.*'

'Ik had het moeten weten.'

'Herinner je je ons avontuur nog toen we naar Coventry gingen en terugkeerden met ons eerste exemplaar?' Ze glimlachte – diezelfde oprechte glimlach die er altijd tussen hen was geweest. Zelfs als jongeman had Amos geweten dat het een eer was om zo'n glimlach van haar te krijgen, omdat deze oprecht was. En je moest er hard voor werken. Ooit had hij geloofd dat een man van het ene gelukkige moment naar het andere kon leven, in de hoop dat ze opnieuw zo naar hem zou glimlachen.

'Ja.' *Natuurlijk herinner ik me dat nog.*

De roman van Dickens was hun favoriete ontsnappingsmiddel geworden. En daarbij ook hun eigen privéwereld, waarin ze boeken van Shakespeare, Milton, Kipling en Keats lazen. De gezusters Brontë. Emily Dickinson en Jane Austen. Die laatste kon hij eerlijk gezegd bijna niet verdragen. Ware het niet dat Charlotte verzet was op *Emma* en *Pride and Prejudice*. Dat zorgde ervoor dat het slechts onbeduidende dingen waren, en hij had zichzelf gedwongen om ze te verduren.

Amos had een sterke voorkeur voor *Waverley*, aangezien Sir Walter Scott avonturen schreef die een man in elke vezel van zijn lichaam kon voelen, ondanks het feit dat Charlotte volhield dat de eerste hoofdstukken saai waren vergeleken met de spitsvondigheid en de wereld in de romans van Austen, waarbij veel op het spel stond op de huwelijksmarkt tijdens de Regency-periode.

Het bleef het enige punt waarop ze het niet met elkaar eens waren geweest.

Ze hadden in de kas bij de rozentuin gezeten. Het oude bouwwerk was een schuilplek geweest in het populierenbos, genesteld achter de haag van sleedoorn die het land van de familie Holt en de familie Terrington scheidde. Terwijl ze met hun rug tegen het gepatineerde glas leunden om zich te verschuilen voor de

nieuwsgierige blik van gouvernantes en welgestelde ouders, hadden ze genoten van de satire en humor van Dickens, die altijd hun favoriete auteur was geweest.

Charlotte had Amos nooit een gevoel van minderwaardigheid bezorgd omdat hij vertrouwd was met de onderkant van de maatschappij in Dickens' wereld. En ondanks de grimmige werkelijkheid op de bladzijden, waren de romans in staat om hen als gelijken aan elkaar te verbinden door de levendige verhalen en personages en briljant gecreëerde werelden. Ze had stil zitten luisteren terwijl hij voorlas, terwijl ze bloemblaadjes plukte van de wildebloemen in de kweekpotten. En Amos verzorgde de minituin die ze in de kas hadden aangelegd, terwijl zij haar favoriete bewerkingen van Bach speelde op de cello. Als ze over de noten struikelde, hoorden alleen hij en de verdwaalde spreuwen dat maar.

'Herinner je je nog die dag in de kas waarop we het boek voor het eerst uitlazen? Je hield het vast terwijl je beloofde dat we onze droom niet zouden laten varen om –'

'Op een dag een eigen boekhandel te hebben. Ik weet het nog.'

Ze knikte en bleef glimlachen, alsof de herinneringen nog levendig waren. 'De helft van de winkel zou bestaan uit een leesgedeelte waar we mijn boeken zouden bewaren – de boeken die alle klanten zouden willen kopen. En jouw boeken zouden aan de andere kant kunnen staan.'

'Je bedoelt de kant met boeken die niemand wil lezen?'

Ze schudde haar hoofd. 'Misschien de boeken die de rest van ons zou móeten lezen als we dapper genoeg zouden zijn om ons verder te wagen dan Austens spitsvondigheid.'

'En jij zou cello gaan spelen voor de staatshoofden, in de grootste concertzalen ter wereld. Met je naam in de spotlights en dergelijke.' Haar ogen werden verdrietig en even keek Charlotte naar de grond, alsof haar blik een plek nodig had om op te rusten. 'Nou ja, het is een mooi verhaal. En nog moeilijker om het los te laten.'

'Ja. Dat klopt. Ik weet zeker dat ik het boek ergens zal vinden.' Ze draaide zich om, opende de deur, en wierp een blik in de gang. 'Zal ik aan het kwartet vragen of ze nog een paar stukken willen

spelen voordat we naar de eetzaal gaan? Zou je dan genoeg tijd hebben om... te doen wat je moet doen?’

‘Dat zou fijn zijn. Dank je wel.’

Het licht uit de gang deed de diamanten in haar haar schitteren toen ze de deur op een kier duwde. Maar ze bleef staan, haar gehandschoende hand versmolten met de deurknop.

Ze keek achterom met die adembenemende glimlach die hem vanbinnen helemaal verwarmde en fluisterde ten slotte: ‘Gelukkig kerstfeest, Amos.’

Hij staarde nog enkele lange seconden naar de gesloten deur nadat ze naar buiten was geglipt.

Gelukkig kerstfeest, Charlie.

Zo’n mooi verhaal loslaten? Ja. Dat was moeilijk geweest. Moeilijker dan ze ooit te weten zou komen.

***

11 oktober 1940

Bayley Lane

Coventry, Engeland

De koperen bel boven de winkeldeur rinkelde.

Amos keek op van de boeken in het kantoor achter in de winkel met de naam Waverley Novels en haalde zijn zakhorloge uit zijn gilet. Hij drukte met zijn duim op het gegraveerde knopje. Het deksel klapte open, waarbij de gegraveerde initialen zichtbaar werden en de prentenboekachtige vormen van zon, maan en sterren die in een kleurige baan richting de drie uur tikten over de met goud omrande wijzerplaat.

Om hoofdpijn van te krijgen.

Een klant vijf minuten voor sluitingstijd...

Heel Coventry wist dat de winkels vroeg dichtgingen vanwege de verduisteringsmaatregelen. Konden klanten niet op een fatsoenlijk tijdstip binnenkomen? Of besloot iemand pas dat het tijd werd om de nieuwste bestseller in handen te hebben wanneer

je de deuren wilde sluiten en je vermoeide botten wilden laten uitrusten bij een warme open haard?

Hij stopte het horloge terug in de zak van zijn gilet en richtte zich weer op de bladzijde. Hij probeerde erachter te komen waarom de cijfers niet klopten.

Het was een stormachtige dag met af en toe een stortbui, wat betekende dat de boekhandel heel weinig klanten had gehad. En alhoewel Amos deze klant het liefst direct weer de voordeur wilde uitsturen omdat het zo irritant was, was er iets in hem wat hem tegenhield. Het kon niet wanneer Eden Books aan de overkant een ontstemde klant uit zijn winkel ongetwijfeld zou verwelkomen. Charlotte zou waarschijnlijk een kop thee klaarmaken voor de arme stakker en hem een plekje geven in dat vergulde leesvertrek van haar, om daar te blijven rondhangen zolang hij maar wilde.

Een klant kwijtraken aan de familie Holt, al was het er maar een?

Dat kon Amos zich niet veroorloven. Hij kon de klant maar beter laten rondkijken. Zijn boek laten vinden. En erop vertrouwen dat hij het opgehangen briefje zou lezen waarop stond dat het geld bij de kassa gelegd kon worden, zodat hij in de afzondering van het kantoor kon blijven.

‘Hallo?’

De uitroep van de klant zorgde ervoor dat Amos een grillige kras zette door de cijfers waar hij mee bezig was geweest. Hij gromde omdat hij de kolom zou moeten uitgummen. De getallen vormden een vlek van grafiet op de bladzijde.

De klant klopte opgewekt op de toonbank. ‘Is er iemand?’

Amos gaf het op. Hij gooide het potlood in het midden van het boek en dronk daarna het laatste restje amberkleurig vocht uit het glas op zijn bureau. Hij deed de kurk op de fles Glenlivet en verstopte deze samen met het glas en het kasboek in de verborgen ruimte van de onderste bureaulade. Zoals gebruikelijk hoorde hij de fles whisky naar achteren rollen toen hij de lade sloot.

Toen hij opstond, veegde hij zijn handpalmen af aan zijn wollen broek. Amos stampte door de gang. De oude, hardhouten vloeren

kreunden onder het gewicht van elke korzelige stap.

‘Ja,’ riep Amos, terwijl hij de jongeman bekeek vanuit de rand van de schaduwen onder de trap. Hij wees naar het bordje dat aan de kassa hing: *We sluiten om klokslag 3.00 uur.* ‘Maar we gaan bijna dicht. Vanwege de verduistering, snap je.’

Amos nam de onbekende in zich op. Hij wachtte. Geërgerd. De irritatie maakte plaats voor verwondering toen hij bedacht dat mensen van in de twintig in Coventry zich niet kleedden alsof ze zojuist een diner hadden gegeten in Buckingham Palace. Zelfs nu de regen de lange jas van de jongeman en het blonde haar dat onder de gitzwarte gleufhoed uitstak, had doorweekt, was duidelijk dat hij afkomstig was uit de vergulde poorten van een of ander paleis.

‘O, ja. De verduistering. Natuurlijk.’ De jongeman schraapte zijn keel en keek vluchtig de winkel rond, alsof hij controleerde of ze alleen waren. ‘Men heeft mij verteld dat de boekhandel aan Bayley Lane in bezit is van de familie Holt. Klopt dat?’

‘Ja. Die is van de familie Holt.’

‘Mooi. In dat geval zou ik graag juffrouw Eden Holt willen spreken.’ Een vreemde die een winkel in kwam lopen en achteloos een van de bekende familienamen noemde, was beslist *niet oké*.

Ondanks het feit dat Amos’ winkel op gespannen voet stond met de familie Holt, hadden de lokale bewoners het in oorlogstijd niet op vreemden. En dat was precies wat deze klant was: een bekakte, jonge vreemdeling in een deel van de stad waar iedereen elkaar kende, tot op de namen van hun overgrootvaders en de herdershonden op de familieboerderij. Het pak dat hij droeg en die scherpe, blauwe ogen die de hoeken afspeurden, plus het feit dat hij specifiek naar Eden vroeg, zouden ervoor zorgen dat de jongeman waarschijnlijk in geen enkel deel van de stad met open armen ontvangen zou worden, laat staan in een concurrerende winkel.

Amos stapte langzaam in het licht, en met hem de beschermende muur die hij om zich had opgetrokken. Hij wachtte totdat de jongeman klaar was met zoeken in zijn koffer.

Twee oorlogen, twee boekhandels, twee geliefden. Wat als het verhaal nog niet af is?

Een toekomst met de dochter van een graaf is voor een boerenzoon als Amos niet weggelegd, maar dat houdt de liefde tussen hem en Charlotte niet tegen... Tot de Eerste Wereldoorlog hun dromen ruw verstoort. Amos moet naar het front en keert gebroken terug. Hij opent een boekhandel in Coventry waarin hij zich als kluzenaar verschanst.

Na een verstandshuwelijk met een graaf die in de oorlog is gesneuveld besteedt Charlotte haar tijd aan het beheren van zijn vervallen landgoed, samen met haar volwassen dochter Eden. Tegelijk runt ze een schilderachtige boekhandel. In Coventry. In dezelfde straat als Amos. Charlotte houdt zichzelf voor dat hij niets meer is dan een concurrent en een schim uit een verleden dat ze liever wil vergeten.

Maar nu, in 1940, met de dreiging van een nieuwe oorlog en bombardementen op de stad, kunnen ze niet meer om elkaar heen. Met een nieuwe vijand in aantocht moeten ze hun rivaliteit aan de kant schuiven en leren samenwerken om te overleven.

Kristy Cambron heeft al diverse historische romans op haar naam staan. Ze debuteerde in Nederland met *Vlucht van de vlinder*, dat vol lof ontvangen werd. Ze won in de Verenigde Staten een Christy Award voor haar werk en wordt geprezen om haar gedegen research en levensechte beschrijvingen.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 302

www.kokboekencentrum.nl